

สารบัญ

กิตติกรรมประกาศ คำนำ

บทที่ 1 บทนำ 1

บทที่ 2 เหล็กกล้า 5

- 2.1 การจำแนกประเภทของเหล็กกล้า 6

 - 2.1.1 เหล็กกล้าคาร์บอนธรรมดा 8
 - 2.1.2 เหล็กกล้าผสม 10

- 2.2 การกำหนดชื่อเหล็กกล้าประเภทต่าง ๆ 10

บทที่ 3 พันธะโลหะ 13

- 3.1 โครงสร้างอะตอมของธาตุ Fe 13
- 3.2 พันธะโลหะ 16
- 3.3 อิทธิพลของพันธะโลหะต่อสมบัติทางวิศวกรรม 17

บทที่ 4 โครงสร้างผลึกของโลหะ Fe 21

- 4.1 ผลึกรูปลูกบาศก์ BCC 23
- 4.2 ผลึกรูปลูกบาศก์ FCC 24
- 4.3 ตำแหน่งแทรกที่ระหว่างอะตอมและขนาด 25

บทที่ 5 โลหะผสมของ Fe กับ C 31

- 5.1 ข้อบกพร่องในผลึกของเหล็ก 31
- 5.2 สารละลายนอกของเหล็ก 34
 - 5.2.1 สารละลายนอกของเหล็กแบบแทนที่ 35
 - 5.2.2 สารละลายนอกของเหล็กแบบแทรกที่ 37
- 5.3 โลหะผสมของ Fe กับ C 38

บทที่ 6 โครงสร้างชุลภาคนของโลหะผสม Fe กับ C และพฤติกรรมทางกล	41
6.1 เพอร์ไอล์ต์	43
6.2 เป็นเดร์	47
6.3 สเปียรอยด์ไดต์	49
6.4 เทมเปอร์มาร์เกนไซต์	51
บทที่ 7 การแปลงเฟสในเหล็กกล้า	59
7.1 กฎเฟส	60
7.1.1 เฟส	60
7.1.2 องค์ประกอบ	60
7.2 การแปลงเฟสโดยการแพร่ของอะตอม	61
7.2.1 การก่ออนิวเคลียสและการเติบโตของเฟส	61
7.2.2 การเย็บยิงยวด	65
7.3 การแปลงเฟสโดยไม่มีการแพร่ของอะตอม	68
บทที่ 8 แผนภูมิเฟสของระบบ Fe-C	75
8.1 แผนภูมิระหว่างอุณหภูมิกับส่วนผสม	75
8.2 เฟสต่าง ๆ ที่สมดุลในแผนภูมิ Fe- Fe_3C	77
8.3 ปฏิกิริยาขุยเทคโนโลยี	79
8.4 การเปลี่ยนความหมายของแผนภูมิ Fe- Fe_3C	83
8.4.1 อุณหภูมิวิกฤต	83
8.4.2 กฎความจัด	84
8.5 ผลของธาตุผสมต่อแผนภูมิ Fe-C	91
8.6 การประยุกต์ใช้แผนภูมิ Fe- Fe_3C	93
บทที่ 9 แผนภูมิการแปลงเฟสที่อุณหภูมิคงที่	95
9.1 แผนภูมิการแปลงเฟสที่อุณหภูมิคงที่	95
9.2 แผนภูมิการแปลงเฟสตามเวลาและอุณหภูมิ	97
9.2.1 การแปลงเฟสเป็นเพอร์ไอล์ต์	99

9.2.2 การแปลงเฟสเป็นเปไนต์	102
9.2.3 การแปลงเฟสเป็นมาრ์เก้นไซต์	106
บทที่ 10 แผนภูมิการแปลงเฟสระหว่างการเย็บลงอย่างต่อเนื่อง	111
บทที่ 11 ความสามารถในการซูบแข็งของเหล็กกล้า	119
11.1 การทดสอบปลายที่เย็นตัวเร็วตาม Jominy	120
11.2 กราฟแสดงพัฒนาการความสามารถในการซูบแข็ง	122
11.3 อิทธิพลของตัวกลางที่ทำให้เย็นตัวเร็ว ขนาด และรูปทรงเรขาคณิตของตัวอย่าง	131
11.4 การใช้ประโยชน์ของความสามารถในการซูบแข็ง	137
11.4.1 การคำนวณความแข็ง	137
11.4.2 การออกแบบผลิตภัณฑ์และกระบวนการผลิต	139
บทที่ 12 กรรมวิธีทางความร้อนของเหล็กกล้า	145
12.1 การอบอ่อน	147
12.1.1 การอบอ่อนเต็มที่	148
12.1.2 การอบอ่อนในกระบวนการแปรรูป	149
12.1.2.1 การแปรรูปเย็น	150
12.1.2.2 การตกผลึกใหม่	151
12.2 การอบปกติ	155
12.3 การอบให้ซีเม่นไทติกลม	156
12.4 การอบคืนตัว	156
12.5 การซูบแข็ง	158
12.5.1 การซูบแข็งทั่วไป	158
12.5.2 การซูบแข็งแบบขัดจังหวะ	159
12.5.2.1 มาร์เทมเปอริง	160
12.5.2.2 ออสเทมเปอริง	161
12.6 ปัญหาในกรรมวิธีทางความร้อน	162
12.7 อิทธิพลของธาตุผสม	168

ไฟลิน ຖกษจิรสวัสดิ์

หลักพื้นฐานของกรรมวิธีทางความรู้ของไทย / ไฟลิน ຖกษจิรสวัสดิ์

1. เหล็กกล้า. 2. เหล็กกล้า – วิธีทางความรู้.

672.36

ISBN 978-974-03-2987-9

สพช. 1651

สหอุณหค่าวิชาการ ชูสังคม
www.ChulaPress.com
Knowledge to All

ลิขสิทธิ์ของสำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
พิมพ์ครั้งที่ 1 จำนวน 1,000 เล่ม พ.ศ. 2555

672.36
เลขหน้า ๘๙๔
๒๕๕
เลขทะเบียน ๑๙๙๘๔
วันที่ ๑๗ ส.ค. ๒๕๕๙
1149 50

BSTI DEPT. OF SCIENCE SERVICE
สำนักอนุสุดฯ การวิทยาศาสตร์บริการ

1110015340

การผลิตและการออกเลียนหนังสือเล่มนี้ในรูปแบบได้ทั้งล้วน
ต้องได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากสำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผู้จัดจำหน่าย ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ถนนพญาไท เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330

สาขา ศalaพาระเกียร์ โทร. 0-2218-7000-3 โทรสาร 0-2255-4441

สยามสแควร์ โทร. 0-2218-9881-2 โทรสาร 0-2254-9495

ม.นเรศวร จ.พิษณุโลก โทร. 0-5526-0162-4 โทรสาร 0-5526-0165

ม.เทคโนโลยีสุรนารี จ.นครราชสีมา โทร. 0-4421-6131-4 โทรสาร 0-4421-6135

ม.บูรพา จ.ชลบุรี โทร. 0-3839-4855-9 โทรสาร 0-3839-3239

โรงเรียนนายร้อย จ.ป.ร. จ.นครนายก โทร. 0-3739-3023 โทรสาร 0-3739-3023

จตุรัสจามจุรี (CHAMCHURI SQUARE) ชั้น 4 โทร. 0-2160-5301-2 โทรสาร 0-2160-5304

รัตนาริบูร์ (แยกแคราย) โทร. 0-2950-5408-9 โทรสาร 0-2950-5405

Call Center (จัดส่งทั่วประเทศ) โทร. 0-2255-4433 <http://www.chulabook.com>

เครื่องเขียน ศูนย์หนังสือ ม.แม่ฟ้าหลวง จ.เชียงราย โทร. 0-5391-7020-4 โทรสาร 0-5391-7025

ศูนย์หนังสือ ม.วัฒลักษณ์ จ.นครศรีธรรมราช โทร. 0-7567-3648-51 โทรสาร 0-7567-3652

ร้านหนังสือบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหนาทนี) รามคำแหง 43/1 โทร. 0-2538-2573 โทรสาร 0-2539-7091

ศูนย์หนังสือ ม.ราชภัฏเชียงราย จ.เชียงราย โทร. 0-5377-6000

ศูนย์หนังสือ ม.อุบลราชธานี จ.อุบลราชธานี โทร. 0-4535-3140, 0-4528-8400-3 ต่อ 1803
โทรสาร 0-4535-3145

ศูนย์หนังสือ ม.ราชภัฏสุราษฎร์ธานี จ.สุราษฎร์ธานี โทร. 0-7735-5466, 0-7791-3333
โทรสาร 0-7735-5468

ศูนย์หนังสือเทคโนโลยีไออาร์พีซี จ.ระยอง โทร. 0-3889-9130-2 ต่อ 331
โทรสาร 0-3889-9130 ต่อ 301

ศูนย์หนังสือ ม.ราชภัฏเทพสตรี จ.ลพบุรี โทร. 0-3642-7485-93

ร้านค้า, หนังสือเข้าชั้นเรียน ติดต่อแผนกขายส่ง สาขาวิชาชีวศึกษา (แยกแคราย) โทร. 0-2950-5408-9
โทรสาร 0-2950-5405

ดัชนี

ก

การจัดเรียงลำดับอิเล็กตรอนในโครงสร้างอะตอม (electron configurations)	15
แกนไออ่อนของอะตอม (ion cores)	16
การขึ้นเยื่นระหว่างอะตอม (bonding)	16
กราฟพลังงานเยื่นระหว่างอะตอม (bond energy curve)	18
การมีรูปผลึก (crystalline)	21
การทำให้เป็นสารละลายของแข็ง/โลหะผสม (solid solution/alloying)	35, 37
การเปลี่ยนรูปอย่างถาวร (permanent/plastic deformation)	31
การวางระนาบอะตอมผิดที่ (dislocation)	31
การทำให้แข็งขึ้น (hardening)	158
การแปรรูปขณะเย็น (cold working)	150
การเคลื่อนของระนาบอะตอม (slide/glide)	31, 33
การรีดโลหะ (rolling)	150
การดึงลวด (wire drawing)	150
การลดลงของพื้นที่หน้าตัด (reduction of area)	150
การยาวขึ้น (elongation)	46
การออบคืนตัว (recovery)	151
การตกผลึกใหม่ (recrystallization)	151
การเติบโตของเกรน (grain growth)	151
การแข็งขึ้นโดยความเครียด (strain hardening)	150
การออบคืนในกระบวนการแปรรูป (process annealing)	149
เกรนที่มีเหลี่ยมด้าน (equiaxed grain)	152
การเกิดหิน (twinning)	154
เกรน (grain)	154
กฎเฟสตาม Gibbs (Gibbs phase rule)	60
กฎคานจัด (lever rule)	84
การละลายในสภาวะของแข็ง (solid solubility)	75

การแปลงเฟส (phase transformations)	59
การแพร่ของอะตอมในสภาพของแข็ง (solid-state diffusion)	31
การก่อนิวเคลียสของเฟส (phase nucleation)	61
การเติบโตของเฟส (phase growth)	61
การแปลงเฟสโดยไม่มีการแพร่ของอะตอม (diffusionless transformation)	68
การบิดเบี้ยวของโครงสร้างผลึกตาม Bain (Bain distortion)	69
การแปลงเฟสที่ไม่ขึ้นกับความร้อน (athermal transformation)	68
การทำให้เป็นอุสเทนิต (austenitizing)	148
การร้อนขึ้น/เย็นลงอย่างยิ่งวด (superheating/undercooling)	65
กรรมวิธีทางความร้อน (heat treatment)	146
การอบอ่อนเต็มที่ (full annealing)	148
การอบปกติ (normalizing)	155
การอบให้ซีเมนไทร์กลม (spheroidizing)	156
กลุ่มเพอร์ลิต (pearlite colonies)	43
แกรไฟต์ (graphite)	78
การทำให้เย็นตัวเร็ว (quenching)	158
การอบคืนตัว (tempering)	158
การแตกร้าวนៅองจากเย็นตัวเร็ว (quench crack)	167
การทดสอบความสามารถในการชูบแข็งตาม Jominy (Jominy end-quench test)	120
การทดสอบแรงกระแทกตาม Izod (Izod impact test)	46

๙

ขนาดรัศมีของอะตอม (atomic radius)	37
ข้อบกพร่องในโครงสร้างผลึก (crystalline imperfections/defects)	31
ข้อบกพร่องแบบจุด (point defects)	31
ข้อบกพร่องแบบเส้น (linear defects)	31
ขอบเกรน (grain boundary)	61
ขอบเขตของเฟส (phase boundary/region)	76
ขอบเขตของการละลาย (solvus boundary)	76

ค

โครงสร้างระดับที่เล็กกว่าอะตอม (subatomic structure)	1
ความชอบอิเล็กตรอนของธาตุต่าง ๆ (electronegativity)	37
ความยาวด้านของลูกบาศก์/ค่าคงที่ของแลตทิซ (lattice constant)	23
ความแข็งเกร็ง (stiffness)	18
โครงสร้างผลึก (crystal structure)	37
ความแข็งรอกเวลล์ซี (Rockwell C hardness value, HRC)	122
ความแข็งบรินอล (Brinell hardness number, BHN)	104
โครงสร้างจุลภาค (microstructure)	37
ความต้านแรงดึง (tensile strength)	55
ความต้านแรงดึงที่จุดคราก (yield strength)	55
ความเดี้นตกค้าง (residual stress)	166
ความสามารถในการชุบแข็ง (hardenability)	119
ความรุนแรงของการเย็นตัวเร็ว (severity of quench)	131
ความเปราะเนื่องจากการอบคืนตัว (temper embrittlement)	56

ค

จำนวนอิเล็กตรอนขั้นนอกสุด (valence)	16
จำนวนอะตอมเพื่อนบ้านใกล้ชิดมากที่สุด (coordination number)	16
จุดหลอมเหลว (melting point)	20
จุดแสดงอะตอมในแลตทิซ (lattice point)	23
จุดที่ไม่สามารถเปลี่ยนค่าตัวแปรได้ (invariant point)	83
จนศาสตร์ (kinetics)	63

ค

ซีเมนタイト (cementite)	43
----------------------	----

ด

ดิสโลเคชัน (dislocation)	31
ดิสโลเคชันแบบขอบ (edge dislocation)	33

ต

ตารางลำดับธาตุต่าง ๆ (periodic table)	14
ตำแหน่งอะตอมที่หายไปในโครงสร้างผลึกที่สมบูรณ์ (vacancies/interstices)	32
ตำแหน่งแทรกที่ (interstitial sites)	25
ตำแหน่งแทรกที่แบบอctaหีดราล (octahedral sites)	26
ตำแหน่งแทรกที่แบบเท traหีดราล (tetrahedral sites)	26

ท

ทวนนิng, ทวน (twinning, twin)	154
ทองเหลือง (brass)	154
เทมเปอร์มาร์เทนไชต์ (tempered martensite)	51

น

น้ำ เป็นตัวกลางที่ทำให้เย็นตัวเร็ว (water as quenching medium)	131
น้ำมัน เป็นตัวกลางที่ทำให้เย็นตัวเร็ว (oil as quenching medium)	131

บ

แบบจำลองอะตอมด้วยทรงกลมแข็งตาม Bohr (Bohr atomic model)	16
บริเวณเฟส (phase field/region)	76
บริเวณที่มีแต่เฟสของเหลวเท่านั้น (liquidus boundary)	76
บริเวณที่มีแต่เฟสของแข็งเท่านั้น (solidus boundary)	76
เบไนต์ (bainite)	47

ป

เปอร์เซ็นต์โดยจำนวนอะตอม (atomic percent, at%)	86
เปอร์เซ็นต์โดยน้ำหนัก (weight percent, wt%)	86
เปอร์เซ็นต์การแปรรูปเย็น (% cold work)	155
เปอร์เซ็นต์การลดลงของพื้นที่หน้าตัด (area reduction, %AR)	47
ปฏิกิริยาจุลทรรศน์ (eutectoid reaction)	79

ผ

ผลึกรูปลูกบาศก์ (cubic structure)	23
ผลึกรูปลูกบาศก์ BCC (body-centered cubic structure)	23
ผลึกรูปลูกบาศก์ FCC (face-centered cubic structure)	24
แผนภูมิสององค์ประกอบ (binary diagram)	77
แผนภูมิเฟสสมดุล (equilibrium phase diagram)	42
แผนภูมิการเปล่งไฟที่มีการเย็นลงอย่างต่อเนื่อง (continuous cooling transformation, CCT diagram)	112
แผนภูมิการเปล่งไฟที่อุณหภูมิคงที่ (isothermal transformation, IT diagram)	98
แผนภูมิเฟสของระบบ Cu-Ni (Cu-Ni phase diagram)	85
แผนภูมิเฟสของระบบ Fe- Fe_3C ($Fe-Fe_3C$ phase diagram)	42
แผนภูมิ เวลา-อุณหภูมิ-การเปล่งไฟ (time-temperature-transformation, TTT diagram)	105
แผ่นสลับในโครงสร้างเพอร์ไรต์ (lamellae)	43

พ

พลังงานกระตุ้น (activation energy)	63
พันธะโลหะ (metallic bond)	16
พันธะปฐมภูมิ (primary bond)	16
พลังงานยึดเหนี่ยวอะตอม (bond energy)	19
เพอร์ไรต์ (pearlite)	43
เพอร์ไรต์หยาบ (coarse pearlite)	43
เพอร์ไรต์ละเอียด (fine pearlite)	43
โพร์ไซด์เฟอร์ไรต์ (proeutectoid ferrite)	88
โพร์ไซด์ซีเมนไทต์ (proeutectoid cementite)	90

ฟ

แฟกเตอร์การอัดแน่นของอะตอม (atomic packing factor)	25
เฟส (phase)	60
เฟอร์ไรต์ (ferrite)	41

ม

มอดูลัสของยัง (Young's modulus)	18
มาเรนไชต์ (martensite)	68

ย

ยูนิตเซลล์ของระบบผลึก (unit cell)	23
ยูเทกทอยด์เฟรไตร์ต (eutectoid ferrite)	88
ยูเทกทอยด์ซีเมนต์ไทร์ต (eutectoid cementite)	91

ร

ระบบการจำแนกประเภทของเหล็กกล้าตามแนว AISI/SAE และ UNS (steel designation systems)	11
แรงดึงดูดระหว่างอะตอม (attractive force)	17
แรงผลักระหว่างอะตอม (repulsive force)	17
แรงผลักดัน (driving force)	68
ระบบ Fe- Fe_3C (Fe- Fe_3C system)	42
ระดับของความอิสระในการเลือกค่าตัวแปร (degree of freedom)	60
ระนาบพิเศษที่มีอะตอมอยู่เพียงครึ่งหนึ่ง (extra-half plane)	31
ระนาบที่สัมพันธ์กันระหว่างโครงสร้างจุลภาค (habit planes)	69
รอยแตกไปตามขอบกราน (intergranular fracture)	56
ระบบสององค์ประกอบ (binary system)	84

ล

แลตทิซตาม Bravais (Bravais lattice point)	22
โลหะผสมกลุ่มเหล็ก (ferrous alloys)	5
โลหะผสม Cu-Ni (Cu-Ni alloys)	84
โลหะผสม Fe-C, Fe- Fe_3C (Fe-C, Fe- Fe_3C alloys)	42

๒

วิทยาศาสตร์วัสดุ (Materials Science)	1
วิศวกรรมวัสดุ (Materials Engineering)	1
วัสดุวิศวกรรม (engineering materials)	5
เวลา (Time)	148

๓

สภาวะที่มีพลังงานต่ำสุด (ground state)	13
สัมประสิทธิ์การขยายตัวทางความร้อน (coefficient of thermal expansion)	19
สารละลายของแข็ง (solid solution)	34
สารละลายของแข็งแบบแทรกที่ (interstitial solid solution)	37
สารละลายของแข็งแบบแทนที่ (substitutional solid solution)	35
สารประกอบโลหะ (intermetallic compounds)	34
เสถียรชั่วคราว (metastable)	42
สมการ Avarami (Avarami's equation)	63
ส่วนผสมของเฟส (phase composition)	84
สเฟียรอยด์ (spheroidite)	49
เส้นตึง (tie line)	84

๔

เหล็กกล้า (steels)	6
เหล็กกล้าคาร์บอนธรรมด้า (plain carbon steels)	8
เหล็กกล้าคาร์บอนต่ำ (low-carbon steels)	8
เหล็กกล้าคาร์บอนปานกลาง (medium-carbon steels)	9
เหล็กกล้าคาร์บอนสูง (high-carbon steels)	10
เหล็กกล้าผสานต่ำแต่แข็งแรงมาก (high-strength, low-alloy steels, HSLA)	8
เหล็กกล้าผสาน (alloy steels)	10
เหล็กกล้าเยกทอยด์ (eutectoid steels)	86
เหล็กกล้าไฮเปอร์ยูเกททอยด์ (hypereutectoid steels)	90

เหล็กกล้าไฮป์ยูเทคทอยด์ (hypoeutecoid steels)	87
เหล็กแอลfa (α -Iron)	41

๙

อิเล็กตรอนชั้นนอกสุดของอะตอม (valence electron)	16
อิเล็กตรอนที่เป็นแกนในอะตอม (core electrons)	16
อิเล็กตรอนอิสระ (free electrons)	17
อิเล็กตรอนไม่ประจำที่ (delocalized electrons)	16
อะตอมแทรกที่ระหว่างอะตอมหลัก (interstitials/interstitialcy)	32
อุณหภูมิการตกผลึกใหม่ (recrystallization temperature)	153
อัตราการแปลงเฟส (rate of phase transformation)	63
อะตอมมลทิน (impurity atom)	34
อะตอมถูกละลาย (solute atoms)	34
อะตอมทำละลาย (solvent atoms)	34
อุณหภูมิวิกฤต (critical temperature)	83
อุณหภูมิการเปลี่ยนจากเหนี่ยวนะเป็นเปราะ (ductile-brittle transition temperature)	56
องค์ประกอบ (component)	60
อัตราการเย็นลงวิกฤต (critical cooling rate)	115
ออกสเตนิต (austenite)	41
ออกสเตนิตเหลือค้าง (retained austenite)	165
ออกสเตเมเปอร์ริง (austempering)	161
ออฟฟอร์มมิ่ง (ausforming)	174
อากาศเป็นตัวกลางที่ทำให้เย็นตัวเร็ว (air as quenching medium)	162

ไฟลิน ฤกษ์จิรสวัสดี

ฤกษ์

หลักพื้นฐานของกรรมวิธีทางความร้อนของเหล็กกล้า / ไฟลิน ฤกษ์จิรสวัสดี
1. เหล็กกล้า. 2. เหล็กกล้า – วิธีทางความร้อน.

672.36

ISBN 978-974-03-2987-9

สพจ. 1651

assอุณห์วิชาการ ชุดที่ ๑
www.ChulaPress.com
Knowledge to All

ลิขสิทธิ์ของสำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
พิมพ์ครั้งที่ 1 จำนวน 1,000 เล่ม พ.ศ. 2555

BSTI DEPT. OF SCIENCE SERVICE
สำนักหนอสมุดฯ กรมวิทยาศาสตร์บริการ

1110015340

672.36
เลขที่ ๙๙๔
๒๕๕๕
เลขทะเบียน ๑๙๙๘๔
วันที่ ๑ ก.ย. ๗/๒๕๕๙
149 50

การผลิตและการลอกเดียนหนังสือเล่มนี้ไม่ว่ารูปแบบใดทั้งสิ้น
ต้องได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากสำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผู้ดัดจานวนาย ศุภนิย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ถนนพญาไท เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330

สาขา ศศิลาพะเกี้ยว โทร. 0-2218-7000-3 โทรสาร 0-2255-4441

สยามสแควร์ โทร. 0-2218-9881-2 โทรสาร 0-2254-9495

ม.นเรศวร จ.พิษณุโลก โทร. 0-5526-0162-4 โทรสาร 0-5526-0165

ม.เทคโนโลยีสุรนารี จ.นครราชสีมา โทร. 0-4421-6131-4 โทรสาร 0-4421-6135

ม.บูรพา จ.ชลบุรี โทร. 0-3839-4855-9 โทรสาร 0-3839-3239

โรงเรียนนายร้อย จป. จ.นครนายก โทร. 0-3739-3023 โทรสาร 0-3739-3023

จัตุรัสามาธุรี (CHAMCHURI SQUARE) ชั้น 4 โทร. 0-2160-5301-2 โทรสาร 0-2160-5304

รัตนากิเบอร์ (แยกแคราย) โทร. 0-2950-5408-9 โทรสาร 0-2950-5405

Call Center (จัดส่งทั่วประเทศ) โทร. 0-2255-4433 <http://www.chulabook.com>

เครื่องเขียว ศุภนิย์หนังสือ ม.แม่ฟ้าหลวง จ.เชียงราย โทร. 0-5391-7020-4 โทรสาร 0-5391-7025

ศุภนิย์หนังสือ ม.วัฒลักษณ์ จ.นครศรีธรรมราช โทร. 0-7567-3648-51 โทรสาร 0-7567-3652

ร้านหนังสือบินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) รามคำแหง 43/1 โทร. 0-2538-2573 โทรสาร 0-2539-7091

ศุภนิย์หนังสือ ม.ราชภัฏเชียงราย จ.เชียงราย โทร. 0-5377-6000

ศุภนิย์หนังสือ ม.อุบลราชธานี จ.อุบลราชธานี โทร. 0-4535-3140, 0-4528-8400-3 ต่อ 1803

โทรสาร 0-4535-3145

ศุภนิย์หนังสือ ม.ราชภัฏสุราษฎร์ธานี จ.สุราษฎร์ธานี โทร. 0-7735-5466, 0-7791-3333

โทรสาร 0-7735-5468

ศุภนิย์หนังสือเทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์ จ.ระยอง โทร. 0-3889-9130-2 ต่อ 331

โทรสาร 0-3889-9130 ต่อ 301

ศุภนิย์หนังสือ ม.ราชภัฏเทพสตรี จ.ลพบุรี โทร. 0-3642-7485-93

ร้านค้า, หนังสือเข้าชั้นเรียน ติดต่อแผนกขายส่ง สำนักงานรัตนากิเบอร์ (แยกแคราย) โทร. 0-2950-5408-9
โทรสาร 0-2950-5405

กองบรรณาธิการ : ทักษิณ ผิวขาว

พิสูจน์อักษรฯ ปัญญา บุญเมือง

ออกแบบและรูปเล่ม : ชวินทร์ นามมุงคล

พิมพ์ : บริษัทแอดดิทีฟ พรินต์ จำกัด โทร. 0-2215-7698 โทรสาร 0-2214-0038

<http://www.chulabook.com>